

UCHWAŁA NR .....

RADY MIEJSKIEJ W STRZELCACH OPOLSKICH

z dnia .....

w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020, poz. 218 i 956) oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378), uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Strzelec Opolskich.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Michał Pyka
RADCA PRAWNY
OP-1295

KIEROWNIK

Śródko Pomocy Społecznej

**Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie
i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2021 - 2024**

I. WSTĘP

Podstawą opracowania "Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020-2024" jest ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2020, poz. 218 z późn.zm.). Zadaniem programu jest wprowadzenie w życie działań mających na celu udzielanie pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na zjawisko przemocy w rodzinie. Program wyznacza główne kierunki działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w celu skutecznego reagowania na to zjawisko. Potrzeba opracowania takiego dokumentu dla Gminy Strzelce Opolskie wynika nie tylko z przesłanek formalnych, ale również z odczuwalnych, negatywnych zjawisk społecznych na terenie Gminy.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r., poz. 218 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r., poz. 2277 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 1876 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r., poz. 821),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r., poz. 2050),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r., poz. 713 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2020 r., poz. 1359),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2020 r., poz. 1444 z późn.zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2011 Nr 209, poz. 1245).

Opracowany dokument skorelowany jest z następującymi programami:

- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy,

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzelce Opolskie,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii.

Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił, działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. Działanie to naraża osoby dotknięte przemocą na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narusza godność, nietykalność cielesną, wolność - w tym seksualną, powoduje szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołuje cierpienie i krzywdy moralne.

Przemoc w rodzinie przejawia różne formy i dokonuje się przy użyciu różnych instrumentów. Obecnie najczęściej spotykane formy przemocy to:

- **przemoc fizyczna** – popychania, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, palenie substancjami żrącymi, użycie broni, nieudzielenie koniecznej pomocy, itp.
- **przemoc psychiczna** – wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, zainteresowań, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.,
- **przemoc seksualna** – wymuszanie pożycia seksualnego i praktyk seksualnych, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych i inne,
- **przemoc ekonomiczna** – odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, itp.,
- **zaniedbanie** – dotyczy przede wszystkim zaniedbanie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich, czyli pozbawienia możliwości do zaspokajania podstawowych potrzeb odnoszących się do jedzenia, picia, schronienia, odpoczynku, brak pomocy w chorobie, nieudzielenie pomocy.

Bardzo często mamy do czynienia ze zjawiskiem połączenia powyższych form przemocy. Objawiają się one w różnych postaciach i konfiguracjach, Przemoc domowa bardzo rzadko występuje jako jednorazowe zdarzenie, sytuacja. Niezwykle często ma ona swoją historię liczoną w kilku i kilkudziesięciu latach. Powtarza się według zauważalnej prawidłowości.

Cykle przemocy składają się zazwyczaj z trzech faz, które następują po sobie:

- *faza narastania napięcia* - początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe,
- *faza ostrej przemocy* - następuje wybuch agresji, sprawca przemocy może dokonywać strasznych czynów nie zwracając uwagi na to, że krzywdzi innych,
- *faza miodowego miesiąca* - czas skruchy i okazywania miłości, sprawca próbuje załagodzić sytuację, przeprosza i obiecuje poprawę.

Okresy trwania poszczególnych faz są różne, są dłuższe, przebiegają dramatycznie, skracają się inne fazy lub całkowicie zanika np. faza miodowego miesiąca.

Przemoc dotyka nie tylko rodziny. Jest to zjawisko społeczne o szerokim kontekście, występuje również jako:

- przemoc w szkołach, grupach rówieśniczych,
- przemoc w środkach masowego przekazu,,
- przemoc związana z uzależnieniami np. od alkoholu, narkotyków, hazardu,
- przemoc na ulicach, stadionach,
- przemoc w państwach źle rządzących, z dyktaturą, itp.,
- przemoc międzynarodowa.

Cechą wspólną tych wszystkich zjawisk przemocy jest chęć podporządkowania sobie, wykorzystywania strony słabszej przez silniejszą.

Według polskich regulacji prawnych przemoc jest przestępstwem i podlega karze. Każda osoba, która jest krzywdzona ma prawo do ochrony, ale też przede wszystkim ma prawo do powstrzymania i przerwania przemocy. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych przepisów Kodeksu Karnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 1444 z późn. zm.). Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego, **które jest ścigane z urzędu.**

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§2. Jeżeli czyn określony w §1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 - 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje i jest doświadczeniem traumatycznym. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Rodzi poważne i długotrwałe problemy ujawniające się z życia dorosłym, jako konsekwencja przemocy doświadczanej w dzieciństwie. Dlatego też skutki stosowania przemocy zwłaszcza względem małoletnich dzieci są niezwykle dramatyczne. Mają one bowiem wpływ na ich całe dorosłe życie i mogą również przyczyniać się do tego, iż same staną się krzywdzącymi partnerami, rodzicami. Przemoc występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przemoc domowa rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, może być skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Zjawisko przemocy nie jest jednoznaczne. Ofiarami przemocy są na ogół kobiety i dzieci, rzadko mężczyźni. Ofiara jest zazwyczaj słabsza a sprawca silniejszy. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga podjęcia działań wynikających z niniejszego Programu.

II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE STRZELCE OPOLSKIE

Zjawisko przemocy domowej jest problemem trudnym do zbadania. Należy mieć na uwadze, iż nie jest łatwo oszacować jego skali. Posiadane statystyki odzwierciedlają przypadki ujawnione, gdy np. doszło do interwencji Policji. Jest jednak wiele przypadków, gdy przemoc w rodzinie nie wychodzi poza tzw. "cztery ściany".

Skala problemu przemocy w rodzinie w Gminie Strzelce Opolskie została określona na podstawie informacji uzyskanych z danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Strzelce Opolskie a także w wyniku przeprowadzonego badania na terenie Gminy Strzelce Opolskie. W tym celu zastosowano metodę ilościową. Była ona dokonana na podstawie ankiet skierowanych do mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie. Ankiety rozprowadzane były w formie papierowej wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie a także były dostępne online na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich i Urzędu Miejskiego w Strzelcach Opolskich. Ankieta ta wykorzystana była do opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania

Problemów Społecznych w Strzelcach Opolskich, ale uwzględniała również zagadnienia dotyczące przemocy w rodzinie.

Analiza danych zastanych, czyli uzyskanych z Zespołu Interdyscyplinarnego pozwoliła na wstępną analizę skali zjawiska przemocy, a także umożliwiła przygotowanie zagadnień do ankiety. Poniższe wykresy przedstawiają dane z lat 2016-2019 i dotyczą ilości założonych Niebieskich Kart z podziałem na płeć oraz podział na osoby doznające przemocy i stosujące przemoc.

Tabela 1. Ilość wszczętych procedur Niebieskich Kart

Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	2016			2017			2018			2019		
	kobiety	mężczyźni	dzieci	kobiety	mężczyźni	dzieci	kobiety	mężczyźni	dzieci	kobiety	mężczyźni	dzieci
w tym:	69	10	2	73	3	2	51	10	2	52	1	6
Ogółem	81			78			63			59		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Strzelce Opolskie

Tabela 2. Podział na osoby doznające przemocy i osoby stosujące przemoc

Rok	2016	2017	2018	2019
Liczba osób stosujących przemoc domową ogółem	81	78	63	59
w tym: <i>kobiety</i>	11	4	12	6
<i>mężczyźni</i>	70	74	51	53
<i>dzieci do 18r.ż.</i>	0	0	0	0
Liczba osób doznających przemocy domowej ogółem	81	78	63	59
w tym: <i>kobiety</i>	69	72	51	52
<i>mężczyźni</i>	10	4	10	1
<i>dzieci do 18r.ż.</i>	2	2	2	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Strzelce Opolskie

Tabela 3. Ilość zgłoszeń procedury Niebieskiej Karty z podziałem na instytucje

ROK	2016	2017	2018	2019
policja	66	62	56	52
pomoc społeczna	11	13	5	6
oświata	1	3	2	0
ochrona zdrowia	0	0	0	0
GKRPA	3	0	0	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Strzelce Opolskie

Z przedstawionych danych wynika, że wśród osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą przeważają kobiety i dzieci. Mężczyźni dominują wśród osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc.

W celu realizacji procedury "Niebieska Karta" Przewodnicząca Zespołu powołuje grupy robocze. Grupy te w ramach swych działań w stosunku do konkretnego przypadku dokonują diagnozy, opracowują i realizują plan pomocy, monitorują sytuację danej rodziny, dokumentują podejmowane działania, określają działania pointerwencyjne jak i również podejmują decyzje o skierowaniu stosownych wniosków do instytucji decyzyjnych (Sąd, Prokuratura, Policja).

Tabela 4. Działania podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny

wskaźnik		2016	2017	2018	2019
Liczba spraw skierowanych do Sądu Rodzinnego		20	35	24	27
Liczba spraw skierowanych do Prokuratury Rejonowej		44	52	35	33
Liczba spraw skierowanych do GKRPA		38	32	22	22
Liczba spraw zakończonych przez grupę roboczą w wyniku:	ustania przemocy w rodzinie	50	38	35	19
	brak zasadności podejmowanych działań	15	12	8	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Strzelce Opolskie

W ramach prowadzonych działań mających na celu udzielenie pomocy osobom doświadczającym przemocy jak i stosującym przemoc członkowie grup roboczych kierują do specjalistów celem uzyskania specjalistycznej pomocy. Korzystają z różnych placówek, poradni, ośrodków, itp. Jedną z placówek w Gminie Strzelce Opolskie jest Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, znajdujący się w Strzelcach Opolskich przy ul. Habryki 11. Udzielane są tam bezpłatne porady psychologiczne, terapeutyczne i prawne oraz pomoc dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Tabela 5. Ilość osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa

Forma poradnictwa	2016	2017	2018	2019
Psychologiczne <i>liczba osób/ liczba porad</i>	<i>liczba porad</i> 238	139/342	164/323	132/231
Prawne <i>liczba osób/ liczba porad</i>	<i>liczba porad</i> 200	139/161	106/139	84/84
Rodzinne/terapeutyczne <i>liczba osób/ liczba porad</i>	<i>liczba porad</i> 229	43/226	39/234	45/217
Punkt dla osób doświadczających przemocy w rodzinie <i>liczba osób/ liczba porad</i>	<i>liczba porad</i> 82	51/103	35/116	49/128

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Strzelce Opolskie

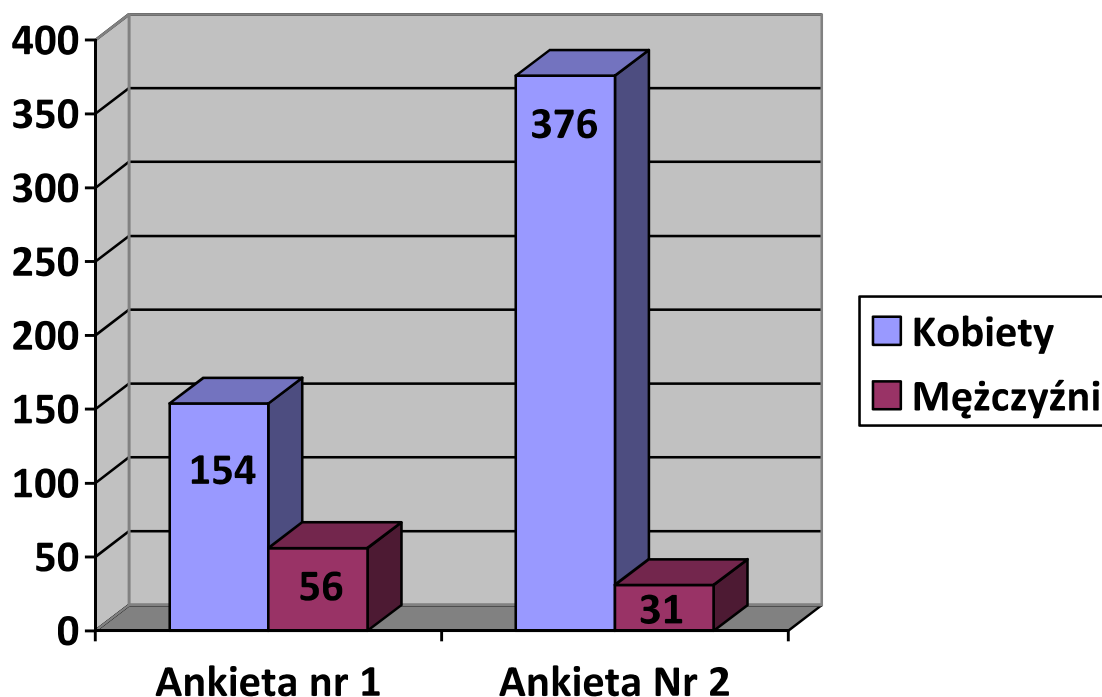
Do badań przeprowadzonych w listopadzie i grudniu 2020 r. przygotowane zostały 2 rodzaje ankiet. Pierwsza z ankiet skierowana była do wszystkich mieszkańców Gminy (Nr 1), natomiast druga do rodziców, nauczycieli, wychowawców, opiekunów itp. dzieci i młodzieży szkolnej (Nr 2). W badaniu udział wzięło 210 osób – (ankieta nr 1) oraz 407 osób (ankieta nr 2). Wynik diagnozy jest odzwierciedleniem problemu przemocy a także stanowi wiedzę, jaką dysponują mieszkańcy na temat przemocy i szukania pomocy dla osób związanych bezpośrednio z przemocą w rodzinie.

3.1. Płeć respondentów

W badaniu wzięli udział pełnoletni mieszkańcy Gminy o różnych cechach społeczno-demograficznych. Poniżej przedstawiony został wykres podziału na płeć. Wynika z niego, iż

większy udział w badaniu wzięły kobiety, a mniejszy mężczyźni. Trudno określić czy te same osoby brały udział w badaniach i wypełniały ankiety zarówno nr 1 jak i nr 2. Dlatego też każdy podział dotyczy osobno ankiety nr 1 i ankiety nr 2.

Wykres 1. Płeć badanych osób

Źródło: opracowanie własne uzyskane z przeprowadzonego badania wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie w roku 2020

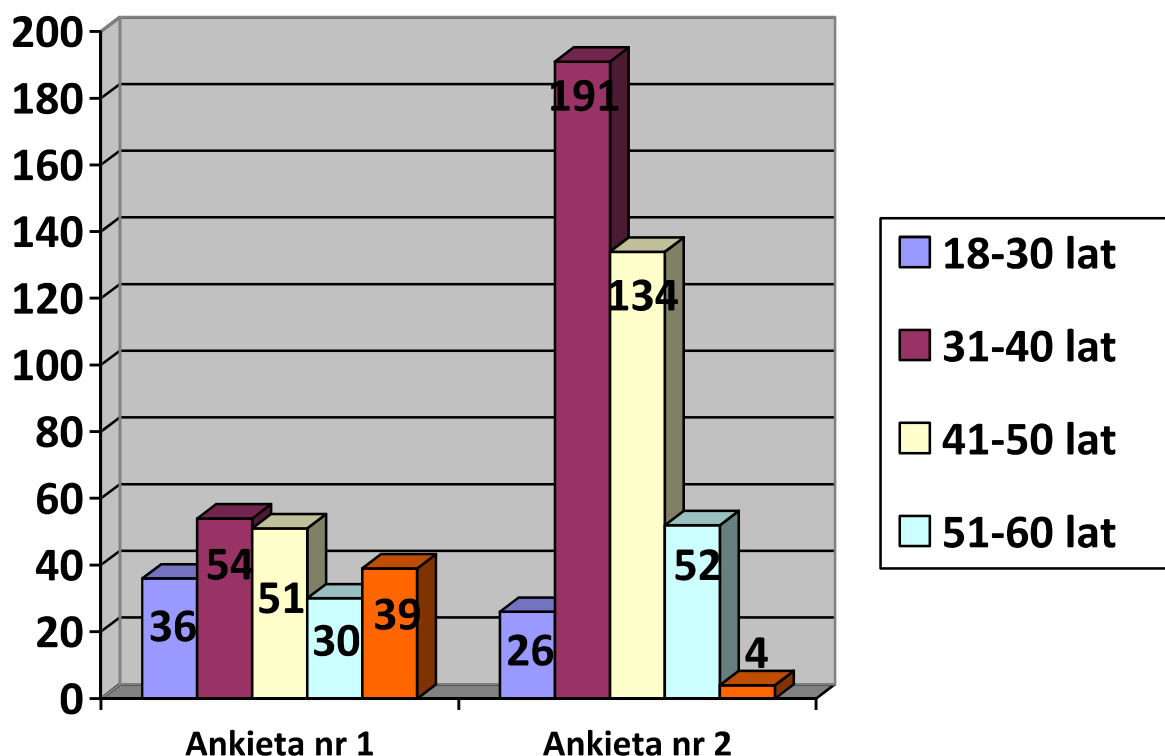
Ankieta \ Płeć	Ankieta nr 1		Ankieta nr 2	
	Liczba	Udział %	Liczba	Udział %
Kobieta	154	73,34 %	376	92,38%
Mężczyzna	56	26,66%	31	7,62 %

Źródło: opracowanie własne uzyskane z przeprowadzonego badania wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie w roku 2020

3.2. Wiek respondentów

Kolejną zmienną to wiek osób uczestniczących w badaniu. Na podstawie uzyskanych danych można stwierdzić, że najliczniejszą grupę w obu przypadkach stanowiły osoby w przedziale wiekowym 31-40 lat.

Wykres 2. Wiek badanych osób

Źródło: opracowanie własne uzyskane z przeprowadzonego badania wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie w roku 2020

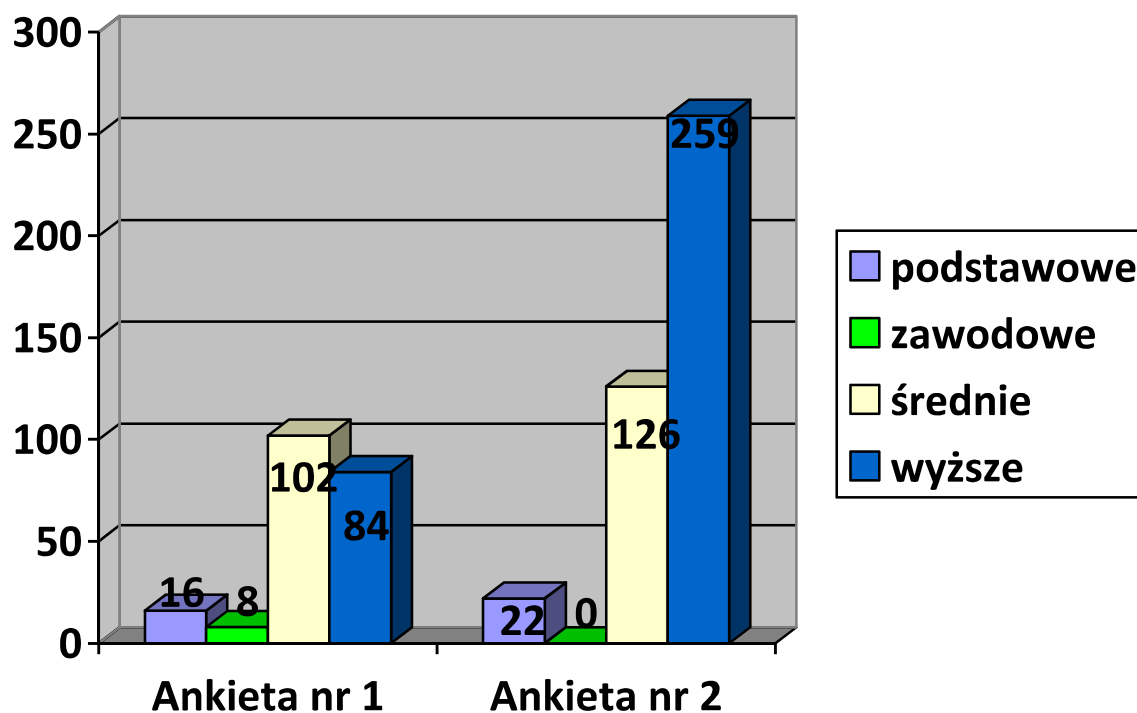
Ankieta \ Wiek	Ankieta nr 1		Ankieta nr 2	
	Liczba	Udział %	Liczba	Udział %
18-30 lat	36	17,14 %	26	6,39%
31-40 lat	54	25,71 %	191	46,93%
41-50 lat	51	24,29%	134	32,92%
51-60 lat	30	14,29%	52	12,78%
powyżej 60 lat	39	18,57%	4	0,98%

Źródło: opracowanie własne uzyskane z przeprowadzonego badania wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie w roku 2020

3.3. Wykształcenie respondentów

Z poniższych danych wynika, że najliczniejszą grupę respondentów stanowiły osoby legitymujące się wyższym i średnim wykształceniem, najmniejszą grupę badawczą stanowiły osoby z podstawowym i zawodowym wykształceniem.

Wykres 3. Wykształcenie badanych osób

Źródło: opracowanie własne uzyskane z przeprowadzonego badania wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie w roku 2020

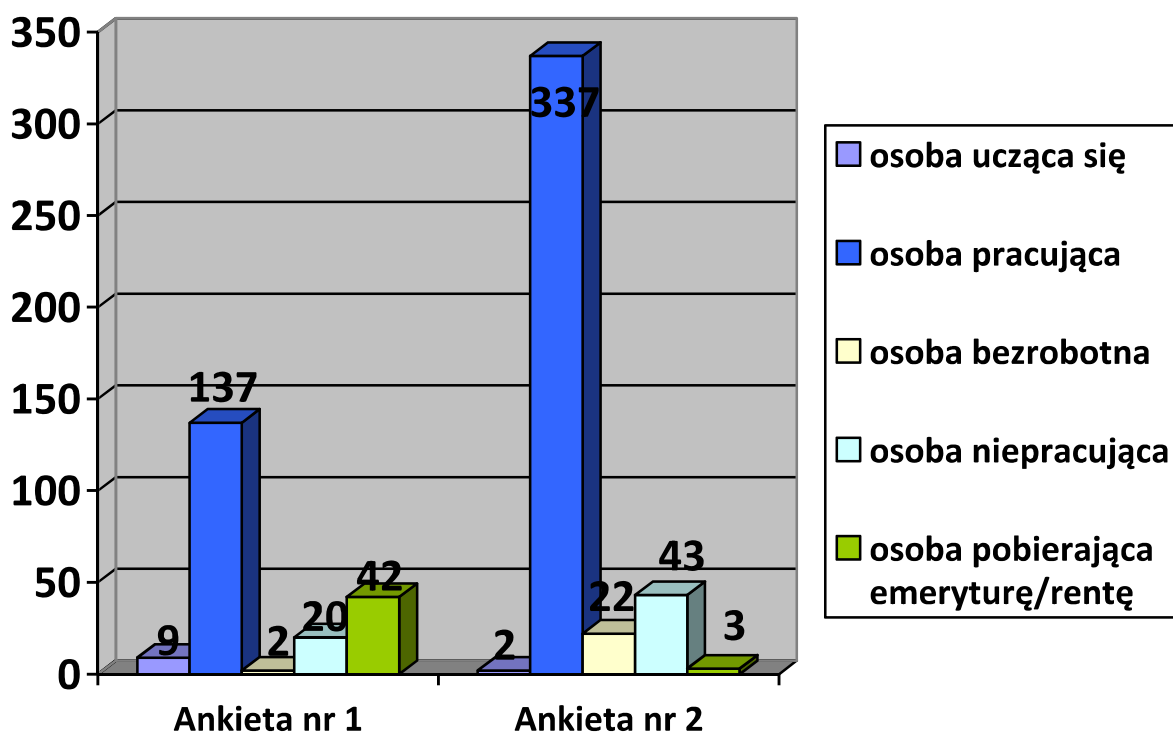
Ankieta / Wykształcenie	Ankieta nr 1		Ankieta nr 2	
	Liczba	Udział %	Liczba	Udział %
Podstawowe	16	7,62%	22	5,40%
Zawodowe	8	3,81%	0	0
Średnie	102	48,57%	126	30,96%
Wyższe	84	40%	259	63,64%

Źródło: opracowanie własne uzyskane z przeprowadzonego badania wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie w roku 2020

3.4. Status zawodowy respondentów

Z uzyskanych danych wynika, że najliczniejsza grupa badanych osób w obu przypadkach to osoby pracujące.

Wykres 4. Status zawodowy badanych osób

Źródło: opracowanie własne uzyskane z przeprowadzonego badania wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie w roku 2020

Ankieta / Status zawodowy	Ankieta nr 1		Ankieta nr 2	
	Liczba	Udział %	Liczba	Udział %
osoba ucząca się	9	4,29%	2	0,49%
osoba pracująca	137	65,24 %	337	82,80%
osoba bezrobotna	2	0,95%	22	5,41%
osoba niepracująca	20	9,52%	43	10,56%
osoba pobierająca emeryturę/rentę	42	20%	3	0,74%

Źródło: opracowanie własne uzyskane z przeprowadzonego badania wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie w roku 2020

3.5. Analiza zjawiska przemocy w rodzinie na podstawie przeprowadzonych badań wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie

3.5.1 Analiza Ankiety Nr 1

3.5.1.1 Problemy społeczne w Gminie Strzelce Opolskie

W przeprowadzonym badaniu zapytano respondentów o problemy społeczne dotyczące rodzin z terenu Gminy. Pytanie to było wielokrotnego wyboru.

Tabela 6. Ocena lokalnych problemów społecznych

Odpowiedź	Liczba odpowiedzi	Udział procentowy
Utrata pracy	90	19,52%
Ubóstwo	32	6,94%
Rozpad więzi rodzinnych	100	21,69%
Przemoc w rodzinie	44	9,54%
Niechęć do uczestnictwa w życiu społecznym	87	18,87%
Długotrwała choroba	47	10,20%
Niepelnosprawność	34	7,38%
Wykluczenie społeczne	27	5,86%

Źródło: opracowanie własne uzyskane z przeprowadzonego badania wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie w roku 2020

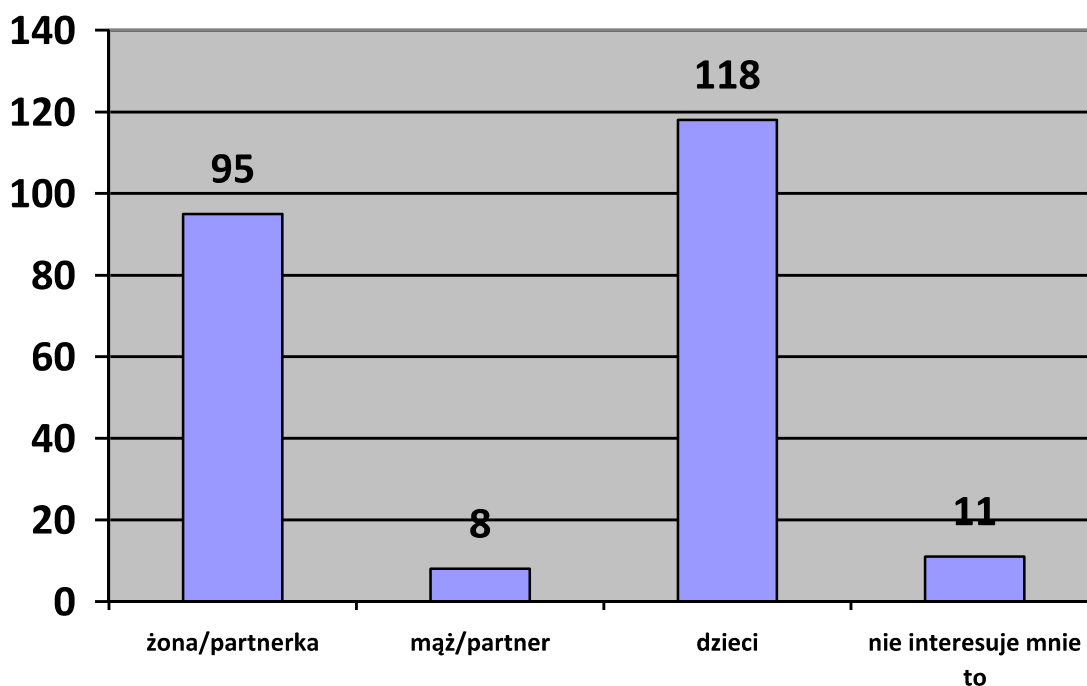
W opinii mieszkańców zjawisko przemocy w rodzinie nie należy do najpoważniejszych problemów społecznych Gminy Strzelce Opolskie. Odpowiedź tą wskazało 9,54 % badanych respondentów.

3.5.1.2. Zjawisko przemocy w rodzinie

Respondenci w przeprowadzonym badaniu ankietowym otrzymali 5 pytań dotyczących zagadnienia przemocy w rodzinie.

Pierwsze pytanie dotyczyło osób, które najczęściej doświadczają przemocy w rodzinie i było to pytanie wielokrotnego wyboru. Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że najczęściej przemocy doświadczają dzieci – 50,86 %, a najmniej mężczyźni (mąż/partner) – 3,45%.

Wykres 5. Kto według Pani/Pana najczęściej doświadcza przemocy w rodzinie?

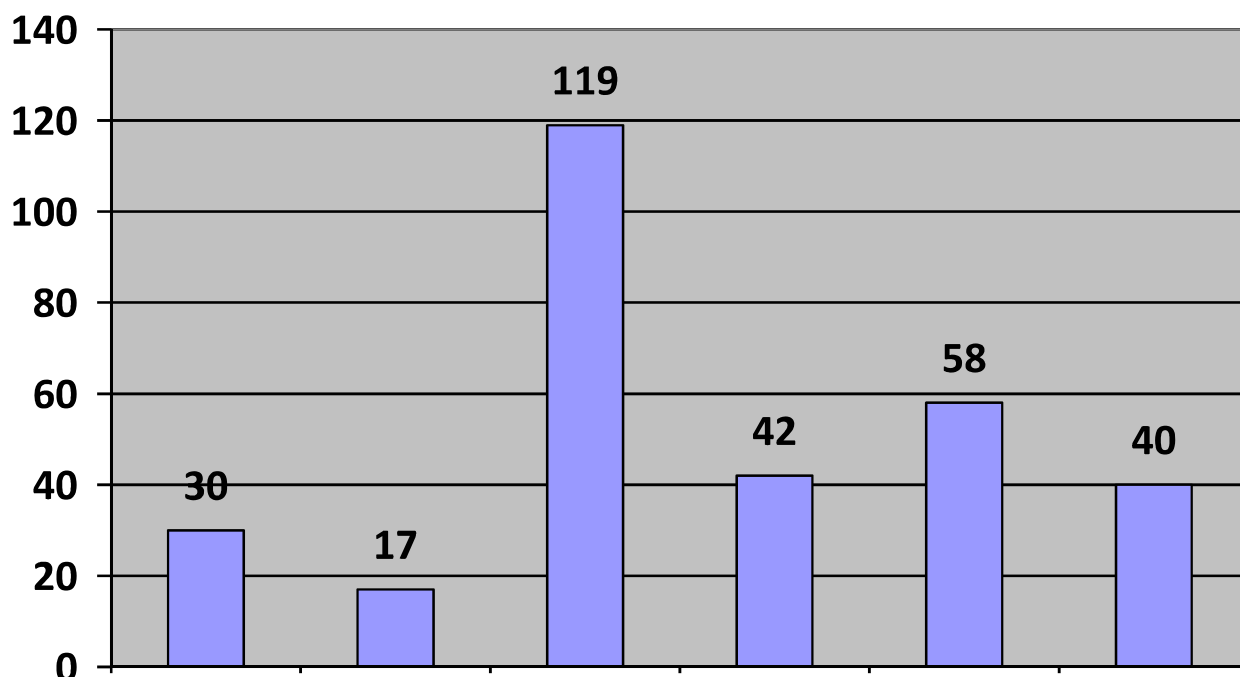
Źródło: opracowanie własne uzyskane z przeprowadzonego badania wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie w roku 2020

Odpowiedź	Liczba odpowiedzi	Udział procentowy
żona/partnerka	95	40,95%
mąż/partner	8	3,45%
dzieci	118	50,86%
nie interesuje mnie to	11	4,74%

Źródło: opracowanie własne uzyskane z przeprowadzonego badania wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie w roku 2020

Kolejne pytanie dotyczyło przyczyn stosowania przemocy w rodzinie. W odpowiedzi na to pytanie, przy możliwości zaznaczenia więcej niż jednej odpowiedzi, najczęściej zaznaczaną odpowiedzią były używki np. narkotyki i alkohol – 38,89 %.. Drugą przyczyną była agresja (18,95%). Kolejne przyczyny w podobnej ilości to stres (13,73%) oraz chęć dominacji nad drugą osobą (13,07%). Natomiast 30 osób (9,80%) wskazało doświadczanie przemocy w rodzinie. Najmniej ankietowanych stwierdziło, że są to normy społeczne i kulturowe czyli stereotypy – (5,56%).

Wykres 6. Jakie według Pani/Pana są przyczyny stosowania przemocy w rodzinie?

Źródło: opracowanie własne uzyskane z przeprowadzonego badania wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie w roku 2020

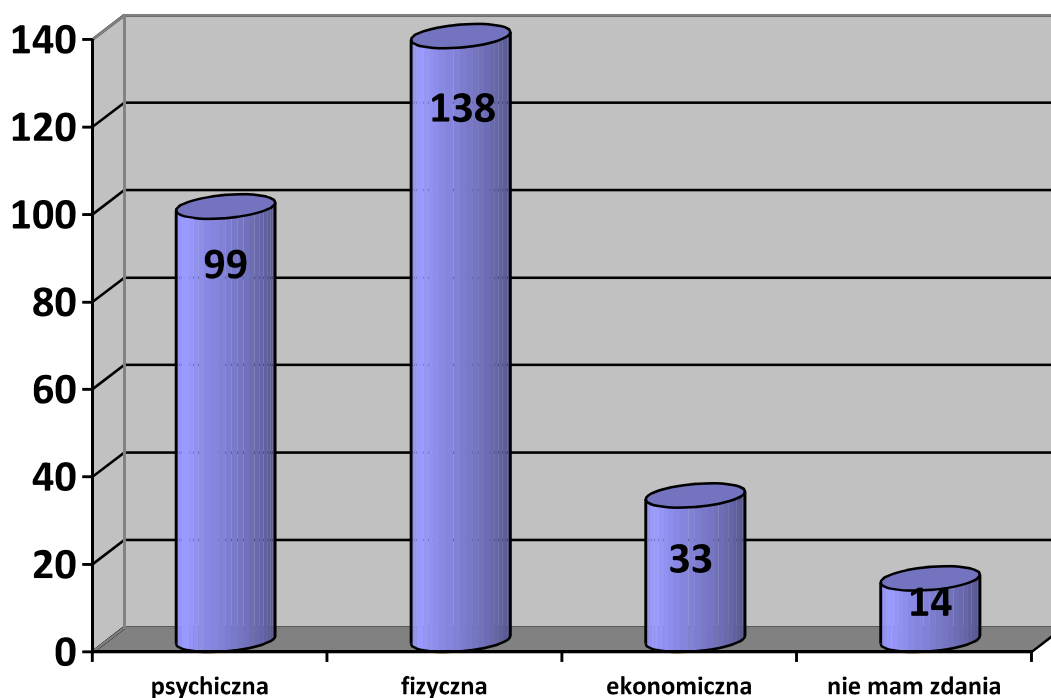
Odpowiedź	Liczba odpowiedzi	Udział procentowy
doświadczanie przemocy w rodzinie	30	9,80%
Normy społeczne i kulturowe (stereotypy)	17	5,56%
Używanie substancji psychoaktywnych (narkotyki, alkohol)	119	38,89%
stres	42	13,73%
agresja	58	18,95%
chęć dominacji nad drugą osobą	40	13,07%

Źródło: opracowanie własne uzyskane z przeprowadzonego badania wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie w roku 2020

W ankiecie pojawiło się także pytanie dotyczące form przemocy, jakie stosowane są w rodzinie. Najwięcej osób wskazało przemoc fizyczną (48,59%), kolejną jest psychiczna (34,86%). Najmniej osób wskazało przemoc ekonomiczną (11,62%). Grupa badanych – 14 osób (4,93%) stwierdziła, że nie ma zdania na ten temat.

Wykres 7. Jakie według Pani/Pana formy przemocy są stosowane w rodzinie?

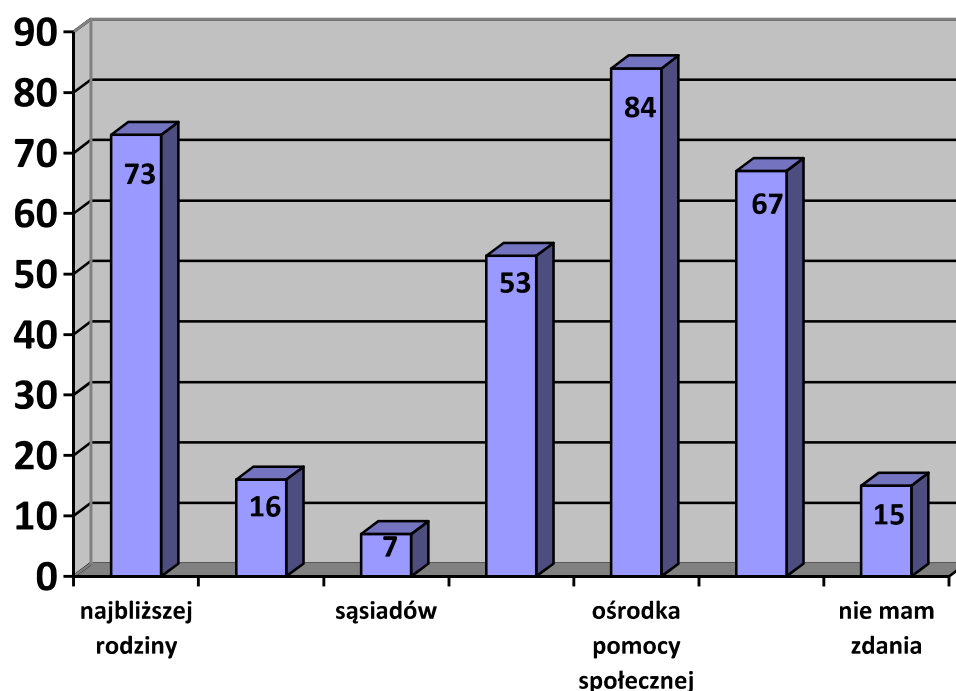
Źródło: opracowanie własne uzyskane z przeprowadzonego badania wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie w roku 2020

Odpowiedź	Liczba odpowiedzi	Udział procentowy
psychiczna	99	34,86%
fizyczna	138	48,59%
ekonomiczna	33	11,62%
nie mam zdania	14	4,93%

Źródło: opracowanie własne uzyskane z przeprowadzonego badania wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie w roku 2020

Zapytano także respondentów o źródła uzyskiwania pomocy przez osoby doświadczające przemocy w rodzinie. Pytanie również miało charakter wielokrotnego wyboru odpowiedzi. Zdecydowana większość mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie wskazuje, że takiej pomocy oraz wsparcia ofiary przemocy powinny uzyskać z ośrodka pomocy społecznej – 26,67 %. Kolejne miejsca to najbliższa rodzina (23,17%), organizacje społeczne (21,27%) oraz policja (16,83%). Mniejsza grupa respondentów wskazała: przyjaciół (5,08%), oraz sąsiadów (2,22%). 15 badanych stwierdziło, że nie ma zdania na ten temat (4,76%).

Wykres 8. Od kogo według Pani/Pana ofiary przemocy powinny uzyskać wsparcie i pomoc?

Źródło: opracowanie własne uzyskane z przeprowadzonego badania wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie w roku 2020

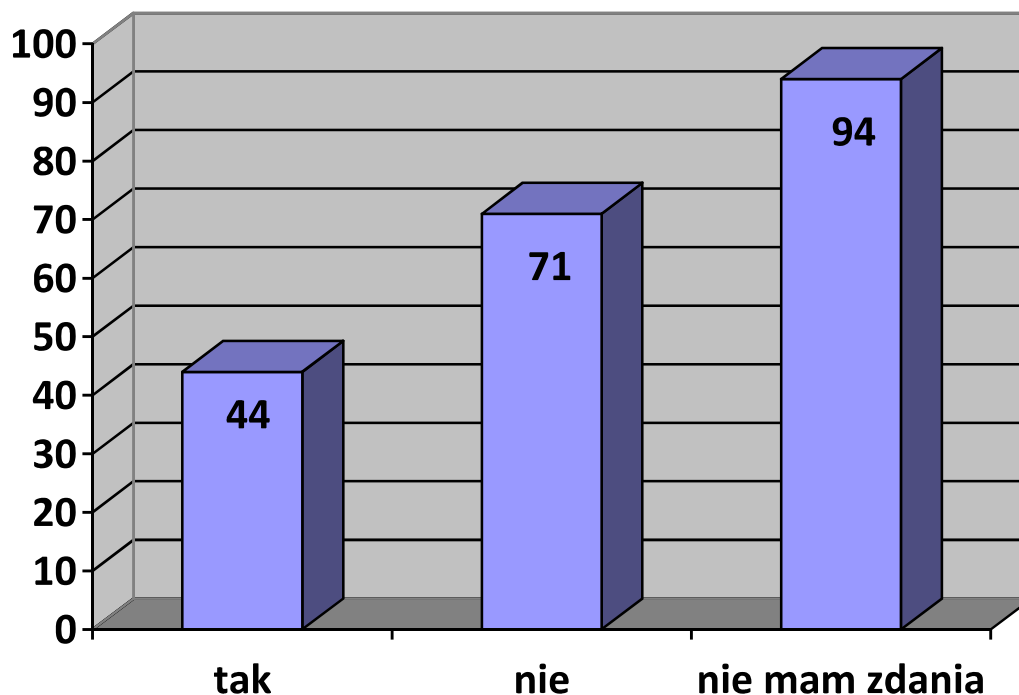
Odpowiedź	Liczba odpowiedzi	Udział procentowy
najbliższej rodziny	73	23,17%
przyjaciół	16	5,08%
sąsiadów	7	2,22%
policii	53	16,83%
ośrodka pomocy społecznej	84	26,67%
organizacji społecznych	67	21,27%
nie mam zdania	15	4,76%

Źródło: opracowanie własne uzyskane z przeprowadzonego badania wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie w roku 2020

Respondentom zadano również pytanie dotyczące wspierania przez Gminę rodzin i osób będących w kryzysie i doświadczających przemocy. Pytanie miało charakter zamknięty i było ogólne, tj. obejmowało cały obszar badania problemów społecznych w Gminie. Trudno z uzyskanych odpowiedzi wywnioskować ile osób badanych wskazuje konkretną odpowiedź

nt. przemocy w rodzinie. Ogólnie uzyskano odpowiedzi: tak (21,05%), nie (33,97%) i nie ma zdania (44,98%).

Wykres 9 Czy w Pani/Pana opinii gmina w odpowiedni sposób wspiera rodziny i osoby będące w kryzysie i doświadczające przemocy?

Źródło: opracowanie własne uzyskane z przeprowadzonego badania wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie w roku 2020

Odpowiedź	Liczba odpowiedzi	Udział procentowy
tak	44	21,05%
nie	71	33,97%
nie mam zdania	94	44,98%

Źródło: opracowanie własne uzyskane z przeprowadzonego badania wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie w roku 2020

Zasadnym jest jednak uwzględnienie tutaj wskaźnika, który dotyczył najważniejszych problemów społecznych w Gminie, a które zostały określone w **Tabeli nr 6 – Ocena lokalnych problemów społecznych w Gminie Strzelce Opolskie**. Zgodnie z nimi problem przemocy w rodzinie wskazało 9,54% osób ankietowanych. Sądzić zatem można, iż opinia respondentów dotycząca wspierania rodzin przez Gminę dotyczy przede wszystkim najczęściej wskazywanych przez nich problemów społecznych, tj. rozpadu więzi rodzinnych, utraty pracy, niechęci do uczestnictwa w życiu społecznym. To te problemy były najczęściej

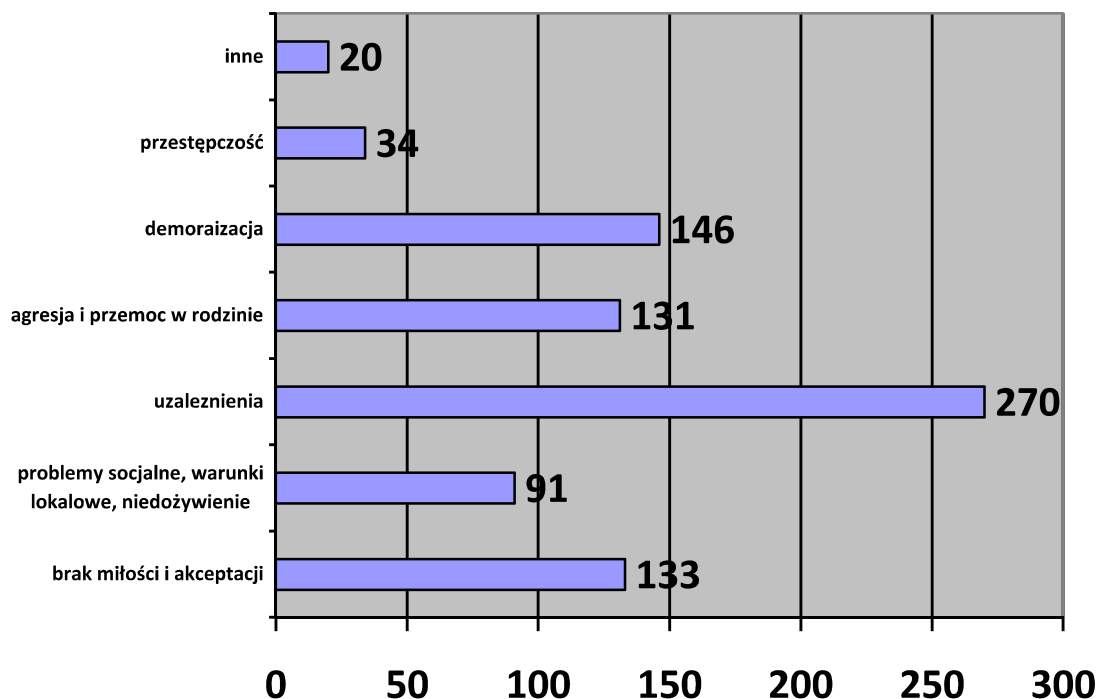
wskazywane przez ankietowanych. Odpowiedzi jednak poszukiwano także w ankiecie w pytaniu otwartym, tj. ***Jakie działania według Pani/Pana powinna podjąć gmina, aby ograniczyć obszary problemów społecznych?***. Wskazane odpowiedzi dotyczyły w zdecydowanej większości powyżej wskazanych odpowiedzi czyli zapewnienie pomocy osobom starszym i schorowanym, lepszy dostęp do usług medycznych i rehabilitacyjnych; aktywizacja osób bezrobotnych, pomoc w znalezieniu pracy, motywowanie do pracy; oferta spędzania czasu dla rodzin, programy edukacyjne; itp.. W odpowiedziach respondentów nie pojawiła się żadna wzmianka odnośnie problemów w udzielaniu pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. Jako wskaźnik dalszej pracy można by uznać takie odpowiedzi respondentów jak: programy edukacyjne, edukacja społeczne w temacie współżycia społecznego i rodzinnego, wsparcie osób starszych, współpraca.

3.5.2 Analiza Ankiety Nr 2

W badaniach dla potrzeb Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Strzelcach Opolskich przygotowana została także ankieta, która została skierowana do rodziców, nauczycieli, wychowawców, opiekunów itp. dzieci i młodzieży szkolnej. W ten sposób chciano zbadać obszar szkolny. Tu również zawarto pytanie dotyczące przemocy, szczególnie w stosunku do dzieci.

Respondentom zadano pytanie na temat negatywnych zjawisk społecznych, na które najbardziej narażone są dzieci i młodzież. Pytanie to miało możliwość zaznaczenia więcej niż jednej odpowiedzi. Największa liczba respondentów wskazała, że są to uzależnienia (32,73%). Kolejne to demoralizacja (17,70%), brak miłości i akceptacji (16,12%) oraz agresja i przemoc w rodzinie (15,88%). Mniejsza liczba ankietowanych wskazało, iż są to problemy socjalne, warunki lokalowe, niedożywienie (11,03%), oraz przestępczość (4,12%). Były też odpowiedzi inne 20 osób (2,42%), gdzie wskazywano m.in. rozbite rodziny, przemoc, wykluczenie przez rówieśników, nieporadność wychowawczą, cyberprzemoc, euro sieroctwo, agresje i bardzo często sprawy rodzinne takie jak: brak wspólnego spędzania czasu, brak zainteresowanie ze strony rodziców, brak komunikacji między członkami rodziny, itp.

Wykres 10. Na jakie według Pani/Pana negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież w gminie?

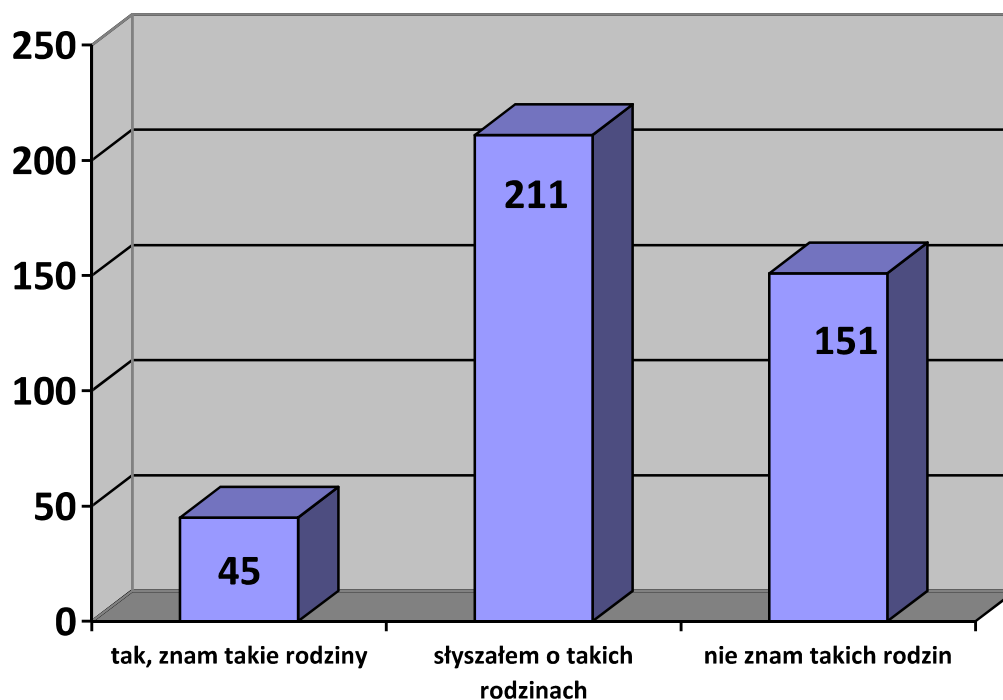
Źródło: opracowanie własne uzyskane z przeprowadzonego badania wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie w roku 2020

Odpowiedź	Liczba odpowiedzi	Udział procentowy
brak akceptacji i miłości	133	16,12%
problemy socjalne, warunki lokalowe, niedożywienie	91	11,03%
uzależnienia (np. papierosy, alkohol, narkotyki, dopalacze, Internet)	270	32,73%
agresja i przemoc w rodzinie	131	15,88%
demoralizacja	146	17,70%
przestępczość	34	4,12%
inne	20	2,42%

Źródło: opracowanie własne uzyskane z przeprowadzonego badania wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie w roku 2020

Ankietowani byli także pytani o wiedzę nt. rodzin, w których dzieci i młodzież są krzywdzone. Większość badanych słyszała o takich rodzinach (51,84%) lub nie zna takich rodzin (37,10%). Zdecydowana mniejszość zna takie rodziny (11,06%).

Wykres 11. Czy posiada Pani/Pan wiedzę o rodzinach, w których dzieci i młodzież są krzywdzone fizycznie lub psychicznie?

Źródło: opracowanie własne uzyskane z przeprowadzonego badania wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie w roku 2020

Odpowiedź	Liczba odpowiedzi	Udział procentowy
tak, znam takie rodziny	45	11,06%
słyszałem o takich rodzinach	211	51,84%
nie znam takich rodzin	151	37,10%

Źródło: opracowanie własne uzyskane z przeprowadzonego badania wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie w roku 2020

Respondenci na zadane pytanie (wielokrotność odpowiedzi) odnośnie podejmowanych działań celem przeciwdziałania negatywnym zjawiskom wśród dzieci i młodzieży w największej liczbie wskazali odpowiedź sukcesywne zwiększanie dostępności dzieci i młodzieży do aktywnych form spędzania wolnego czasu (35,56%). Kolejnym ważnym działaniem jest sukcesywne zwiększanie dostępności dzieci i młodzieży do aktywnych form spędzania wolnego czasu (22,68%). Ankietowani wskazali również na pracę edukacyjną z rodzinami w zakresie wypełniania powinności (zadań) rodzicielskich (17,84%) oraz poszerzenie oferty pomocy ze strony instytucji i organizacji wspierających rodzinę (16,85%). Najmniejsza liczba osób ankietowanych wskazało na większe świadczenia finansowe dla rodzin wielodzietnych i niepełnych (5,83%) oraz odpowiedź inne (1,24%). Pytanie *inne* było

otwarte i ankietowani wskazywali m.in. patrole policji, pomoc duszpasterską, polepszenie infrastruktury dla młodzieży, wolontariat, świetlice edukacyjno-rozrywkowe lub inne miejsca dla dzieci i młodzieży

Tabela 7. Jakie działania według Pani/Pana mogłyby przeciwdziałać negatywnych zjawiskom społecznym wśród dzieci i młodzieży w gminie?

Odpowiedź	Liczba odpowiedzi	Udział procentowy
praca edukacyjna z rodzinami w zakresie wypełniania powinności (zadań) rodzicielskich	144	17,84
zwiększenie dostępności do poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego i terapii rodzinnej	183	22,68%
poszerzenie oferty pomocy ze strony instytucji i organizacji wspierających rodzinę	136	16,85%
sukcesywne zwiększanie dostępności dzieci i młodzieży do aktywnych form spędzania wolnego czasu	287	35,56%
większe świadczenia finansowe dla rodzin wielodzietnych i niepełnych	47	5,83%
inne	10	1,24%

Podsumowanie badań

Przedstawiona diagnoza jest efektem przeprowadzonych badań wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie. Wśród pytań ankietowych poruszono także problem przemocy w rodzinie oraz oceny świadomości społecznej wobec tego problemu. Według respondentów najczęstszą przyczyną przemocy jest używanie substancji psychoaktywnych (narkotyki, alkohol), a najmniejsza normy społeczne kulturowe (stereotypy). Ankietowani stwierdzili, że problem przemocy najczęściej dotyczy dzieci, a następnie kobiet (żona/partnerka). Najwyżej wskazaną formą przemocy jest przemoc fizyczna. Mieszkańcy posiadają wiedzę o instytucjach, w których można uzyskać pomoc i wsparcie. Największa ilość ankietowanych wskazała ośrodki pomocy społecznej.

Diagnoza obszarów badawczych ma służyć opracowaniu a następnie wdrożeniu optymalnych mechanizmów pomocy. Zdiagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie jest niezwykle trudne. Wiele osób, które doświadczają przemocy ukrywają ten fakt, wstydzą się tego, nie przyznają się do przemocy. Dlatego też uzyskane wyniki badań na pewno nie odzwierciedlają pełnego zjawiska przemocy na terenie Gminy. Przeprowadzone badanie

wstępnie diagnozuje zjawisko przemocy i dostarcza podstawowych informacji do planowania kolejnych działań na rzecz wyeliminowania przemocy.

III. ZASADY DZIAŁANIA PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą, oddziaływania na osoby stosujące przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat, przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, oparty jest na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania organów administracji publicznej, organizacji pozarządowych, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnych następstw,
- jawność działań organów administracji publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby,
- szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich praw do wychowania w rodzinie, poprzez udzielanie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

IV. ZAŁOŻENIA SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Założenia systemu:

- podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy oraz zapewnienie osobom doświadczającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy,
- rozwój oferty pomocowej dla rodzin uwikłanych w przemoc,
- podejmowanie wspólnych działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie,
- stosowanie jednoznacznych przekazów, które mówią, że nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka, że nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej,
- rozwój wiedzy, kompetencji, umiejętności reagowania wobec problemu przemocy i podnoszenie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy.

2. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne, służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsca w ośrodkach wsparcia.

V. CELE PROGRAMU

Program oparty jest na wytycznych Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Na podstawie kierunków i rodzajów zadań wskazanych w Krajowym Programie zostały opracowane cele oraz zadania niniejszego Programu.

Cel główny programu:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Strzelce Opolskie.

Cele szczegółowe:

- a) podniesienie świadomości społecznej oraz zintensyfikowanie działań interdyscyplinarnych i profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- b) zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- c) zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- d) zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

OBSZAR 1. PROFILAKTYKA I EDUKACJA SPOŁECZNA

Zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości i wrażliwości mieszkańców Gminy wobec przemocy w rodzinie.

Adresaci: dzieci, młodzież, dorośli, rodziny, społeczność lokalna

Zadanie	Działanie	Termin realizacji	Realizator lub koordynator
Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie problemu agresji, konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem, zajęcia pozaszkolne	- prowadzenie zajęć wychowawczych, - wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym, - prowadzenie zajęć na temat przemocy rówieśniczej na zajęciach lekcyjnych	2021-2024	- placówki oświatowe, - świetlice socjoterapeutyczne
Organizowanie lub współorganizowanie działań służących wzmocnieniu więzi w rodzinach, prowadzenie poradnictwa dla rodzin zagrożonych przemocą	- festyny, - pikniki rodzinne, - kampanie profilaktyczne, - spotkania rodziców w szkołach, poradnictwo w punktach	2021-2024	- placówki oświatowe, - zespół interdyscyplinarny, - ośrodek pomocy społecznej, - punkt informacyjno-konsultacyjny, - punkt dla osób doświadczających przemocy w rodzinie
Rozpowszechnianie wiedzy na temat przemocy w rodzinie	- festyny, - pikniki rodzinne, - kampanie profilaktyczne, - punkty konsultacyjne	2021-2024	- placówki oświatowe, - zespół interdyscyplinarny, - ośrodek pomocy społecznej, - punkt informacyjno-konsultacyjny, - punkt dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, - Policja, - placówki oświatowe,
Rozpowszechnianie informacji o instytucjach zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie	- ulotki, - strona internetowa Ośrodka Pomocy Społecznej, - artykuły w prasie lokalnej	2021-2024	- zespół interdyscyplinarny, - ośrodek pomocy społecznej

Wskaźniki:

- liczba kampanii i programów profilaktycznych przeprowadzonych w szkołach,
- liczba zorganizowanych kampanii i imprez,
- liczba rozprawionych ulotek, informacji, informacji prasowych,
- liczba placówek prowadzących poradnictwo i liczba osób korzystających z poradnictwa.

OBSZAR 2. OCHRONA I POMOC OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ W RODZINIE

Zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie, doskonalenie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Adresaci: osoby dotknięte przemocą, w szczególności ofiary i świadkowie

Zadanie	Działanie	Termin realizacji	Realizator lub koordynator
Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i pozostającym w rodzinie, w dotychczasowym miejscu zamieszkania lub pobytu	- poradnictwo medyczne, psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne i socjalne, praca socjalna, aktywizacja zawodowa, interwencja kryzysowa, - realizacja systemu „Niebieskiej Karty”	2021-2024	- Ośrodek Pomocy Społecznej, - służba zdrowia, - punkt konsultacyjny, - policja, - sądy, prokuratura, - pedagodzy szkolni, - PCPR, - GKRPA, - Zespół Interdyscyplinarny, grupy robocze
Ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez sprawcę	- odseparowanie sprawcy od ofiary, - zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną, - skierowanie wniosków do Sądu o wgląd w sytuację dzieci w rodzinie, - skierowanie wniosków o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 KK	2021-2024	- Ośrodek Pomocy Społecznej, - policja, - sądy, prokuratura, - Zespół Interdyscyplinarny, grupy robocze
Udzielenie wsparcia osobom dotkniętym przemocą i zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania, pobytu lub	- udzielanie bezpiecznego schronienia osobom dorosłym lub rodzinom dotkniętym przemocą, - udzielanie bezpiecznego	2021-2024	-Urząd Miejski, - Ośrodek Pomocy Społecznej, - organizacje pozarządowe,

rodziny	schronienia dzieciom- ofiarom przemocy, - pomoc socjalna osobom dotkniętym przemocą		- policja, sądy, prokuratura, - PCPR - Zespół Interdyscyplinarny
Działania realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Wszystkie zadania z katalogu zadań wymienionych w GKRPA, które wiążą się z przeciwdziałaniem przemocy u osób uzależnionych lub współ-uzależnionych	2021-2024	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom krzywdzonym, w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	- odebranie dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie	2021-2024	- pracownicy socjalni, - policja, - służba zdrowia,
Pomoc rodzinom przezwyciężającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	- wsparcie asystenta rodziny, - poradnictwo, - monitorowanie sytuacji rodziny,	2021-2024	- Ośrodek Pomocy Społecznej, - Zespół Interdyscyplinarny, - placówki oświatowe, - GKRPA

Wskaźniki:

- liczba osób/rodzin objętych pomocą zespołu interdyscyplinarnego w ramach procedury „Niebieskie Karty”, liczba wszczętych procedur i podjętych działań,
- liczba osób/rodzin skierowanych do ośrodków wsparcia, ośrodków interwencji kryzysowych, itp.,
- liczba spotkań zespołu, powołanych grup roboczych i spotkań grup roboczych,
- liczba skierowanych wniosków do Sądu, Prokuratury, Policji,
- liczba osób korzystających z poradnictwa,
- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia w związku z przemocą w rodzinie,
- liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty,
- liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny.

OBSZAR 3. ODDZIAŁYWANIE NA OSOBY STOSUJĄCE PRZEMOC W RODZINIE

Interweniowanie i reagowanie na stosowanie przemocy w rodzinie, zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie.

Adresaci: sprawcy przemocy

Zadania	Działania	Termin realizacji	Realizator lub koordynator
Oddziaływania zmierzające do zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie, dążenie do uświadamiania sprawcy konsekwencji stosowania przemocy	<ul style="list-style-type: none"> - motywowanie i kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie, - motywowanie do zmiany zachowań, wskazywanie pozytywnych wzorców, - informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy, - realizacja procedury „Niebieska Karta”, - skierowanie wniosków do prokuratury, sądu, policji, - współpraca z kuratorami sądowymi. 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> - Ośrodek Pomocy Społecznej, - Zespół Interdyscyplinarny, grupy robocze we współpracy z Policją, prokuraturą, sądem, kuratorami - GKRPA, - PCPR
Działania mające na celu odizolowanie osób stosujących przemoc w rodzinie od osób doświadczających przemocy w rodzinie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca z Policją, - kierowanie do pomieszczeń tymczasowych, - kierowanie wniosków do Prokuratury Rejonowej 	2021-2024	<ul style="list-style-type: none"> - Ośrodek Pomocy Społecznej, - Zespół Interdyscyplinarny, grupy robocze we współpracy z Policją, prokuraturą, sądem, - Urząd Miejski

Wskaźniki:

- liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”,
- liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba skierowanych wniosków o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 KK,
- liczba skierowanych wniosków o wgląd w sytuację małoletnich dzieci w rodzinach dotkniętych przemocą w rodzinie,
- liczba informacji przekazanych do Sądu w sprawie zachowań osób skazanych uprzednio za stosowanie przemocy w rodzinie,

- liczba osób skierowanych do pomieszczeń tymczasowych w związku z zabezpieczeniem bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy w rodzinie.

OBSZAR 4. PODNOSZENIE KOMPETENCJI SŁUŻB I PRZEDSTAWICIELI PODMIOTÓW REALIZUJĄCYCH DZIAŁANIA Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Adresaci: przedstawiciele instytucji i służb pracujący z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą

Zadania	Działania	Termin realizacji	Realizator lub koordynator
Doskonalenie kadry zajmującej się problemem przemocy w rodzinie	- szkolenia, konferencje, spotkania dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych, a także pracowników i przedstawicieli ośrodka pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorów, GKRPA	2021-2024	- Ośrodek Pomocy Społecznej, - Zespół Interdyscyplinarny

Wskaźniki:

- liczba szkoleń, konferencji, spotkań,
- liczba przeszkolonych osób.

VI. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ PRZECIWDZIAŁAJĄCYCH PRZEMOCY W RODZINIE

1. Negatywne wzorce zachowań społecznych.
2. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin.
3. Problemy alkoholowe członków rodzin.
4. Słaba kondycja ekonomiczna rodzin.
5. Nieumiejętność rozwiązywania konfliktów w rodzinach.

6. Brak świadomości dotyczących możliwości rozwiązywania swoich problemów za pomocą mediacji rodzinnych.
7. Brak specjalistów w zakresie mediacji rodzinnych.

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Pogłębienie wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
3. Ograniczanie i spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
4. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
5. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
6. Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.
7. Zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.
8. Niwelowanie skutków zjawiska przemocy.
9. Zmniejszenie skali przemocy występujących w rodzinach.

VIII. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM

Zespół interdyscyplinarny swoje działania skieruje przede wszystkim w stosunku do dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych, a także do rodzin patologicznych dotkniętych uzależnieniem oraz w sytuacjach powtarzalności zjawiska przemocy.

Zgodnie z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym, który powołuje Burmistrz. Konieczność niesienia wspólnej, profesjonalnej i uzgodnionej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie lub konkretnej osoby – ofiary wymaga wspólnego działania różnych służb. Każda z nich posiada własny zasób wiedzy o konkretnej ofercie przemocy lub dla wypełnienia swoich zadań musi go uzyskać od innych służb dlatego w skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,
- kuratorzy sądowi.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli poszczególnych instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez:

- diagnozowanie przemocy na poziomie lokalnym,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku – praca w środowisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy osobom – ofiarom przemocy,
- dążenie do podnoszenia kwalifikacji osób mających w swojej pracy kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, itp.

IX. KOSZTY FUNKCJONOWANIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024 będzie finansowana:

- 1) ze środków gminy,
- 2) ze środków samorządu wojewódzkiego,
- 3) z dotacji budżetu państwa,
- 4) z programów rządowych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 5) z funduszy zewnętrznych, w tym funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz funduszy norweskich,
- 6) ze środków pozyskanych z innych źródeł.

Wysokość środków finansowych na realizację Programu zostanie ujęta w przyjmowanej corocznie uchwale budżetowej Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich

X. MONITOROWANIE REALIZACJI PROGRAMU ORAZ JEGO EWALUACJA

Koordynatorem realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich. Monitoring i ewaluacja Programu prowadzone będą poprzez analizę corocznie osiągniętych wskaźników realizacji Programu oraz ogólnodostępnych danych statystycznych dotyczących problemu przemocy w rodzinie w Strzelcach Opolskich. W terminie do 30 kwietnia każdego

roku zostanie przedstawione Radzie Miejskiej w Strzelcach Opolskich sprawozdanie z realizacji Programu. Sprawozdanie zawierać będzie dane uzyskiwane na koniec każdego roku z realizacji programu i dotyczyć będzie realizacji założonych w Programie celów.

XI. ZAKOŃCZENIE

Przemoc w rodzinie może pojawić się w życiu każdego człowieka. Nie ma tu znaczenia płeć, wiek, poziom wykształcenia, status materialny czy też inne czynniki. Ważne jest jednak to, że żaden człowiek nie może być na nią skazany. Przed przemocą można się ustrzec poprzez jak najwcześniejsze reagowanie na pierwsze symptomy kryzysu. Z przemocy domowej można wyjść. Trzeba tylko przerwać milczenie na ten temat, zwrócić się o pomoc do specjalistów i podjąć wspólną pracę w kierunku powrotu do życia bez przemocy. Utworzenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024 ma za zadanie stworzenie spójnego i wielopoziomowego systemu przeciwdziałania przemocy opartego o aktywizację i rozwój zasobów lokalnych, pomoc specjalistów, ich wiedzę, kwalifikacje i umiejętności. Program kierowany jest do rodzin doznających przemocy oraz do osób pomagających. Realizowany będzie przez instytucje i organizacje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Realizacja programu jest działaniem długofalowym, wymagającym stałego monitorowania i zaangażowania wszystkich realizatorów, ma także wieloletnią perspektywę i powinna przyczynić się do poprawy stanu bezpieczeństwa życia codziennego. Osiągnięcie zawartych w Programie celów umożliwi dobra współpraca jednostek i podmiotów działających na rzecz osób i rodzin. Bieżący nadzór nad realizacją programu sprawuje Burmistrz Strzelec Opolskich oraz podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.